

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

P. Sz. J.

Cím:

Reich Károly grafikai művei a műcsarnokban

Forrás:

Népszavadság

(Hely)

(Idő)

1972. jan. 22.

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

F08

Hely

Műcsarnok

Idő

• 1972

Személy

Helyszám

1972. január 22, szombat

264

Reich Károly grafikai a Műcsarnokban

Grafika görögül annyit jelent, mint *íráshoz tartozó*, és Reich Károly a szó etimológiai értelmében művelni választott műfaját. *Alkalmazott* grafikus, aki alázattal közelít a meg-rajzolandó szöveghez. Nem tagadja, hogy számára az illusztrátori tevékenység lényege a virtuozitás szintjére emelt mester-ség, és tagadja, hogy — mint ilyenek — bármiféle köze lenne modernista törekvésekhez, múlt stílusokhoz, a XX. századi művészet felszínét borzoló tünékeny irányzatokhoz.

A Műcsarnok Kamaratermében azonban kiderül, hogy Reich lapjai nemcsak többek egyszerű irodalmi ábrázolatoknál, hanem minden bizonnyal a magyar alkalmazott grafika történetének értékes fejezetét alkotják, és nagyon is jellemző rájuk a kor stílusa, melyben létrejöttek.

A művész más eszközökkel él, amikor gyerekek számára rajzol és fest könyveket, másképpen láttatja a felnőttirodalom remekeit, és megint másféleképpen alkotja — szinte maga kedvtelésére — arkádiai figuráit.

Felfedezte, hogy az óvodáskorúak és a kisiskolások nem szeretik a bonyolult, túlzásfolt illusztrációkat, de közömbösek az agyonstilizált hősök, a gyerekrajz sutaságában előadott délceg királyfik, vagy a piszkafa-királykisasszonyok iránt is. Olyan hősöket akarnak, akikben hisznek, mert szépek, és akik úgy szépek, hogy közben nem hazúdnak maguk köré szirupos áldilleket ál-

gügyögéssel. A nagy, szelíd képű oroszán, mancsai között a bátor kiscicával, a lilászöld vizimanó, a sunyi rókát meglovagoló vidám nyulak mind *hiteles csodák*, mert úgy egyszerűek, hogy közben híven őrzik a mese könnyen illanó varázslatát, ügyesen egyensúlyozva valóság és képzelet, naturalizmus és naiv szemlélet között.

Az *egyensúly szándéka* — ez fő ereje a szépirodalmi művekhez készült grafikáknak is. Reich egyénisége, gondolatvilága, és kiváltképp egyszerű formarendszere azonban nem mindig kedvez a sok szálból font, cselekményes regénynek. Finom fonalait a bonyolultabb gondolatmenet összekuszálja, kompozícióinak erejét anekdotikussá, vagy éppenséggel zsánerré fokozza le (*Hawthorne: A hétmű ház*). Igazán ott van elemében, ahol antik vagy antikizáló művet kísérhet rajzaival, hiszen lányaktjainak, embertekintetű lovainak megformálása erősen emlékeztet a *picassói* klasszicizálásra, vagy inkább annak *Vértés Marcell-féle* elegáns változatára. (*Énekek éneke, Illusztráció Zelk Zoltán verseihez I—II.*)

Ott pedig, ahol összepárosíthatja a gyermekrajz elemeit idilli pásztorokkal és pásztorlányokkal, meghatóbb és személyesebb lírát közvetít, mint sok vers-illusztrációja. Bizonyára ezért ihlették ezek a lapok versírásra a költőt, Devecseri Gábort (*Variációk*).

P. Sz. J.